

İZNİK

Ocak 2012

1. GENEL GÖRÜNÜM

1.1. Coğrafya ve İklm

İznik ilçesi, Bursa ilinin en kuzeydoğusunda yer alan ilçedir. Yüzölçümü açısından, Bursa ilinin yedinci büyük ilçesidir.

Yüzölçümü (km²)

	Bursa	İznik	İlçenin İl Yüzölçümü İçindeki Oranı (%)
Alan (gl dahil)	10886,38	736,51	6,77
Alan (gl hariç)	10421,87	593,8	5,70

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Kuzeyde Samanlı Dağları, güneyde Katırlı Dağları ile çevrilidir. Güney Doğusunda Krstan ve Avdan Yaylaları, Güney batısında Mkle Yaylası, Kuzeyinde Hacı Osman Yaylası

bulunmaktadır. İznik Ovası, İznik Gölü'nün doğu, Kuzey Doğu ve Güney Doğu kıyılarına uzanan geniş bir alanı kapsar ve ilçenin dörtte üçünü oluşturur.

Orman İşletme Şefliklerinin kontrol ve denetiminde olan 32.041 ha. büyüklüğündeki ormanlık alan, bölgenin akciğeri durumundadır. Yine aynı şefliklere bağlı açık alanlarda Yabani Kiraz ve Kızıl Çam Fidanı ekimine devam edilmektedir. Akdeniz iklimine benzer bir iklimi vardır. Yazları sıcak, kışları ılıman ve yağışlı geçer. İznik Gölü, uzunluğu 33 km, genişliği ortalama 12 km, çevresi 95 km ve derinliği 85 km olan Türkiye'nin beşinci büyük doğal gölüdür.

Akdeniz iklimine benzer bir iklimi vardır. Yazları sıcak, kışları ılıman ve yağışlı geçer. İznik Gölü, uzunluğu 33 km, genişliği ortalama 12 km, çevresi 95 km ve derinliği 85 km olan Türkiye'nin 5. büyük doğal gölüdür.

1.2. İdari Yapı

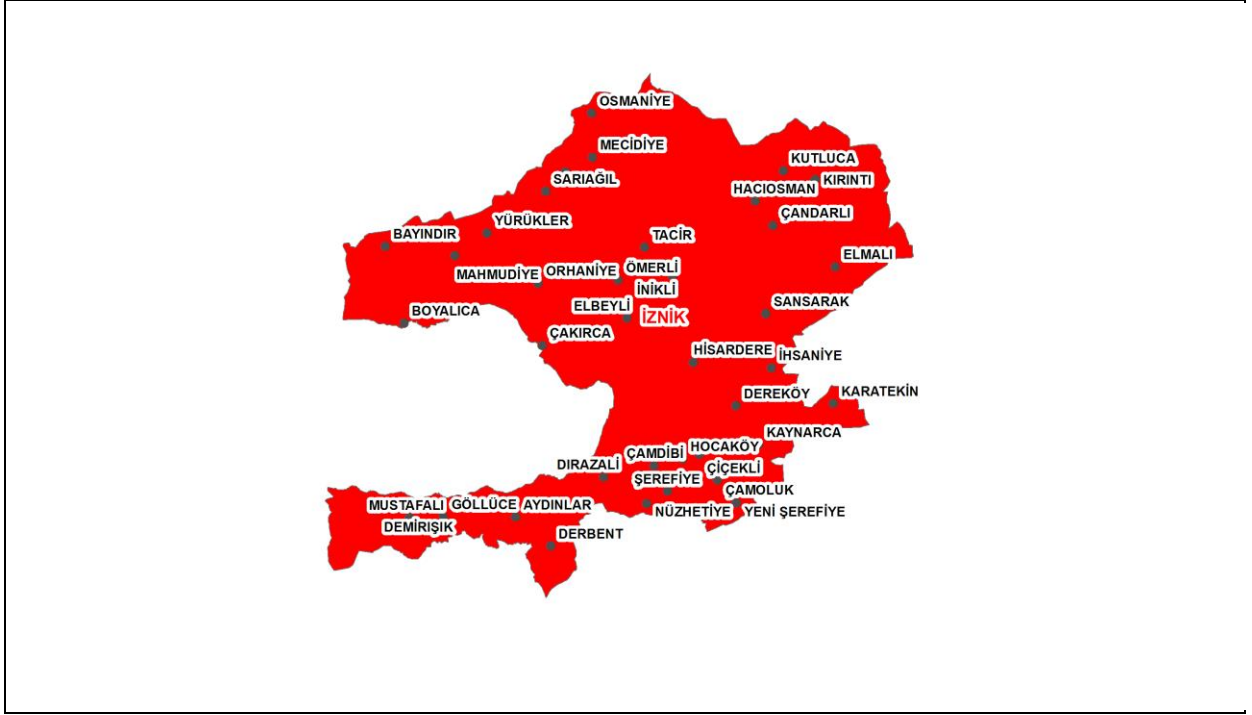
İznik ilçesinin 37 köyü ve 2 beldesi bulunmaktadır. Köyleri, Aydınlar, Bayındır, Çakırca, Çamdibi, Çamoluk, Çandarlı, Çiçekli, Derbent, Dereköy, Dırazalı, Elmalı, Göllüce, Gürmüzlü, Haciosman, Hisardere, Hocaköy, İhsaniye, İnikli, Karatekin, Kaynarca, Kırıntı, Kutluca, Mahmudiye, Mecidiye, Mustafalı, Müşküle, Nüzhetiye, Orhaniye, Osmaniye, Ömerli, Sansarak, Sariağıl, Süleymaniye, Şerefiye, Tacir, Yenişerefiye, Yürükler Köyüdür.

İlçede Boyalıca, Elbeyli ve İznik olmak üzere üç belediye bulunmaktadır. Bu belediyelerin sorumluluğu altında olan 13 mahalle bulunmaktadır.

Belediye Adı	Mahalle Adı
BOYALICA	KILIÇ
	YALI
	YENİ
ELBEYLİ	KURTULUŞ
	OSMANGAZİ
	YENİ
İZNİK	BEYLER
	EŞREFZADE
	MAHMUT ÇELEBİ
	MUSTAFA KEMAL PAŞA
	SELÇUK
	YENİ
	YEŞİL CAMİİ

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

--

1.3. Tarih

Efsanelere konu olan güzel İznik, Antik Çağ'dan itibaren Nikaia olarak anılmıştır. Yunanca "Eis Ten Nika ieon" (Nikaia'ya) anlamına gelen kelime grubunun "Eis" ve "Nik" kısımlarının "Eisnik" "İsnik" olarak telaffuz edilmesinden kaynaklanarak günümüze geldiği anlaşılmaktadır

İlçede; Karadin, Çiçekli, Yuğucek ve Çakırca höyüklerinde M.O. 2500 yıllarına inen uygarlık izleri saklıdır.

Şehrin kurulması Makedonya kralı Büyük İskender'in ölümüyle İskender'in Frigya satrabı Antigonos'un M.O. IV. yy'da (316) Askanya Göü kıyısında Antigoneia ismini verdiği kenti imar ettirmesiyle gerçekleşmiştir. Eski Trakya satrabı Lysimakhos'un şehri ele geçirmesiyle kentin adı karısı Nike'ye atfen Nikaia olarak değiştirilmiştir. M.O. 293'de Bithynia Krallığı'na bağlanan kent, önemli mimari yapılarla süslenmiş adına altın sikkeler basılmış ve tarihte "Altın Şehir" unvanı ile anılmıştır. Uzun yıllar Bithynia Krallığı ile savaşan Romalılar, başkent Nikaia'yı alarak M.S. 123'de meydana gelen depremdeki hasarları onarıp, kentin dokusunu yeniden inşa etmişlerdir.

Böylece kent 4 ana, 12 tali kapısıyla 4970 m. bir surla çevrilmiştir.

Hristiyanlık açısından oldukça önemli bir dini merkez olan İznik, havarilerden Petrus'un cabaları sayesinde bu dinle ile tanışır. İmparator I. Constantinius döneminde Hristiyanlık üzerindeki yasaklar kalkar. 325 yılı yazı başında Nikaia, Hristiyanlık için çok önemli bir olaya

sahne olur ve I. Konsil Senatus Sarayı'nda toplanır, İmparator Constantinius'un da katıldığı toplantıda iki önemli görüş tartışılır. İskenderiyeli din adamı Arius'un görüşü 'Hz. İsa'nın

sadece bir insan olduğu ve tanrıdan dünyaya gelmediği'dir. Kısa surede taraftar toplayan bu teze, piskoposlar karşı çıkarlar. Hristiyan dünyasınca bugün de savunulan 'Hz. İsa'nın Tanrının oğlu olduğu' tezi uzun tartışmalardan sonra kabul görmüştür. Hristiyanlık ile ilgili yortu günleri ve Nikaia Kanunları adı ile bilinen 20 maddelik metin, bu Konsülden sonra kabul edilmiştir. 787 yılında İznik Ayasofya'sında VII. Konsil toplanmıştır. Bu dönemde İmparatoriçe İrene'nin önderliği ile resim ve heykel üzerindeki yasaklar kaldırılmıştır.

Türklerin yönetimi almasıyla İznik adını alan kent, Selçukluların ve Bizanslıların başkenti olmuştur. 1331 yılında Orhan Gazi yönetimindeki Osmanlı orduları tarafından ele geçirilen İznik, Osmanlı dönemiyle birlikte canlanmaya başlamış; sanat, ticaret ve kültür merkezi olmuştur. Davud-u Kayseri, Ebul Fadıl Musa, Eşrefoğlu Abdullah Rumi gibi unlu tasavvufkar İznik'te yaşamış ve önemli eserler bırakmışlardır. Osmanlı döneminin ilk cami, medrese ve imareti İznik'te inşa edilmiştir. XIV, XV ve XVI yüzyıllarda İznik önemli bir sanat merkezi olmuş, dünyaca unlu cini ve seramikler burada üretilmiştir.

İznik, Helenistik çağdan kalma ızgara planlı kent yerleşimi, Roma, Bizans ve Osmanlı döneminden kalan anıtsal yapıları ile tarihi kent dokusunu bütün canlılığıyla korumaktadır.

1.4. Nüfus

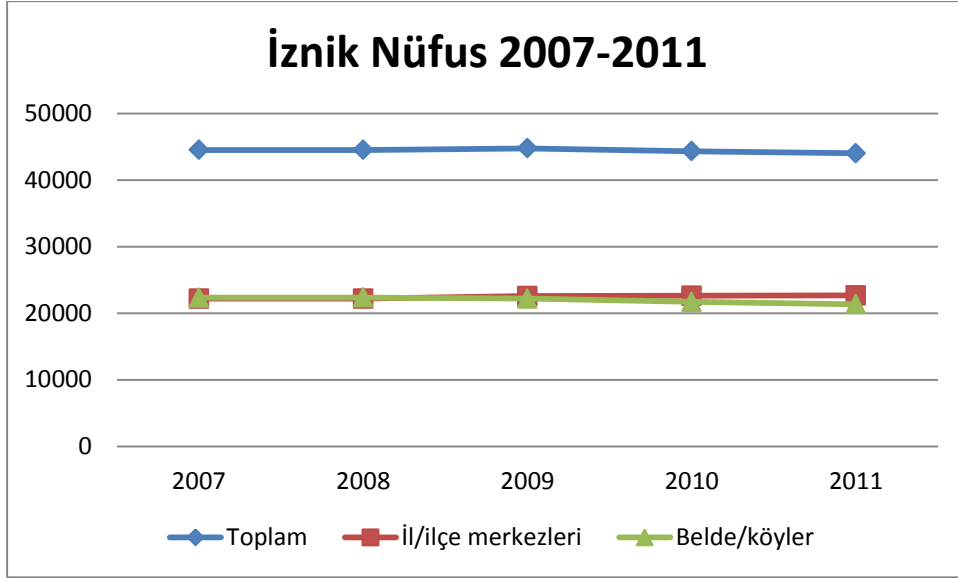
İznik'te 2011 yılı sonu itibariyle 44 010 kişı yaşamaktadır. Nüfusun %50,62'sini kadın nüfus oluşturmaktadır. Yıllar itibariyle incelendiğinde, 2008 yılından bu yana, il ve ilçe merkezlerindeki nüfus artarken, belde ve köylerdeki nüfusta yılları arası düşüş yaşanmıştır. 2007 yılı nüfusuna göre ilçe genel nüfusunun çok az azalma yaşadığı söylenebilir.

İznik ilçesinde ilçe nüfusunun, il ve ilçe merkezleriyle belde ve köylere dağılımı ilçe ve il merkezlerinde biraz daha fazla nüfus olmak üzere neredeyse eşittir.

Tablo 1- İznik Nüfusu 2007-2011

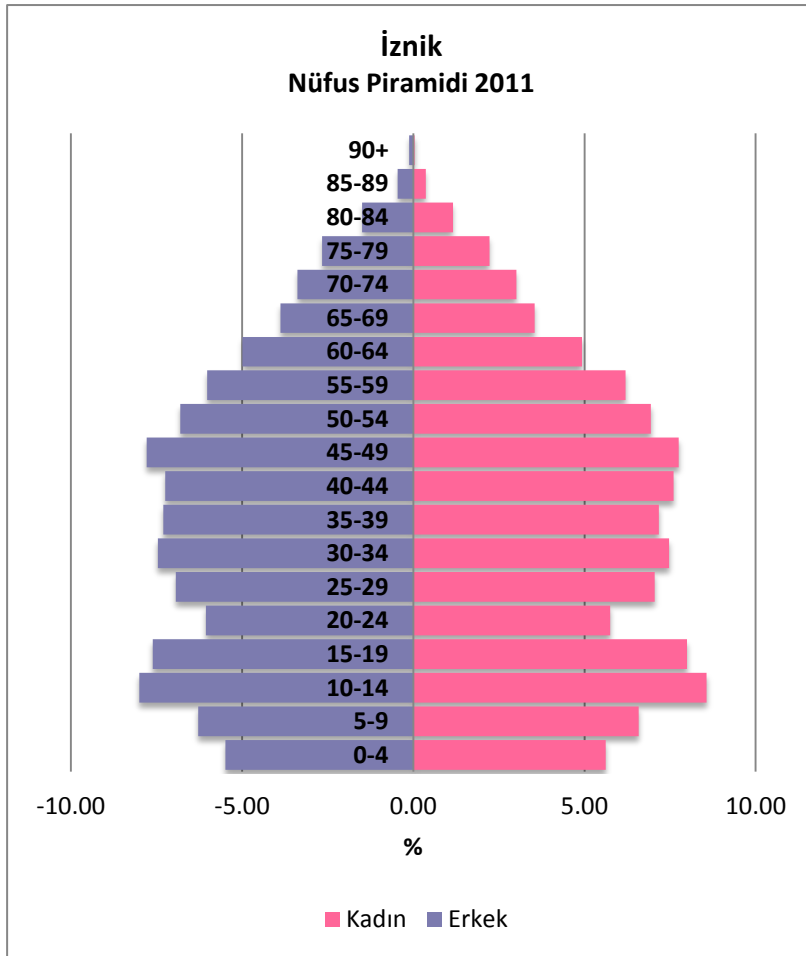
	Toplam nüfus	İl/ilçe merkezleri nüfusu	Belde/köyler nüfusu
2007	44 514	22 179	22 335
2008	44 524	22 170	22 354
2009	44 756	22 574	22 182
2010	44 314	22 610	21 704
2011	44 010	22 661	21 349

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

Grafik 1- İznik Nüfus 2007-2011

İlçe nüfusunun ortanca yaşı 36,5'tir ve buna göre İznik ilçesi ilin onyedili ilçesi içinde, onikinci genç ilçedir.

Grafik 2- İznik Nüfus Piramidi 2011

1.5. Sosyal Yapı

1.5.1. Eğitim

İlçede okuryazarlık oranlarına bakıldığında kadın ve erkek okuryazarlık oranlarında dikkat çekici bir şekilde kadın okuryazarlık oranı, Türkiye genelindeki oranda olduğu gibi, erkek okuryazarlık oranından düşüktür.

Okuryazarlık Oranları 2011

	(%)
Okuryazarlık Oranı	94.14
Kadın Okuryazarlık Oranı	90.51
Erkek Okuryazarlık Oranı	97.91

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS verileriyle hesaplanmıştır. (6+ yaş kapsamıştır.)

Okul/Kurum Sayısı	25
Derslik Sayısı	313
Öğrenci Sayısı	7 235
Öğretmen Sayısı	457

Kaynak : İznik Milli Eğitim Müdürlüğü (<http://iznik.meb.gov.tr/>) Erişim tarihi: 07.01.2013

İlköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	22
Ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	26
Mesleki ve teknik eğitimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	24

Kaynak : İznik Milli Eğitim Müdürlüğü (<http://iznik.meb.gov.tr/>) Erişim tarihi: 07.01.2013

İlçede bulunan Uludağ Üniversitesi İznik Meslek Yüksekokulu'nun 2011-2012 eğitim-öğretim dönemi itibarıyla eğitime devam etmekte olan 5 bölümü şunlardır:

- Gıda Teknolojisi
- Harita ve Kadastro
- Mimari Restorasyon
- Seramik Cam ve Çinicilik
- Turizm Rehberliği

Uludağ Üniversitesi İznik Meslek Yüksekokulu'nun en eski bölümü, 1995-1996 eğitim – öğretim yılından bu yana eğitim verilen El sanatları Bölümü- Seramik, Cam ve Çinicilik

Programı'dır. Diğer bölümlerden, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü- Mimari Restorasyon Programı'nda 2000-2001 eğitim-öğretim yılından beri, Harita ve Kadastro Teknikerliği Programı'nda 2005-2006 yılından beri ve Gıda Teknolojisi Programı ile Seyahat-Turizm Eğlence Hizmetleri Bölümü-Turizm Rehberliği Programı'nda ise 2006-2007 eğitim-öğretim yılından bu yana eğitim verilmektedir.

1.2.1. Sağlık

Bursa İznik Devlet Hastanesi 28.11.1998 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Hastanenin toplam arsa alanı 14470 m², bina oturma alanı 2500 m² ve toplam kapalı alanı 9837 m² olup hastane binası 2 bloktan oluşmaktadır.

İznik Devlet Hastanesi 2011

	2011
Yatak Sayısı	75
Yatılan Gün Sayısı	8 311
Yatak İşgal Oranı	% 30,36

Kaynak : Bursa Sağlık Müdürlüğü, www.bsm.gov.tr, Erişim tarihi 07.01.2013

2. EKONOMİK GÖRÜNÜM

2.1. Genel

İlçe ekonomisinde en büyük rolü tarım sektörü almaktadır. Tarihi ve İznik Gölü'nün doğa güzelliği ile İznik'te ikinci sektör turizmdir. İlçede sanayi sektörü ise üçüncü sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

İznik ilçesinde tarım işkolu dışında işsizlik bulunmamaktadır. Tarımın yoğun olduğu dönemlerde tarım işçileri Osmaneli ve Yenişehir ilçesinden gelmektedir. İznik'te yaşayanların bir kısmı Yenişehir ilçesinde bulunan Şişecam fabrikasında çalışmaktadır.

İlçe, çini sanatının Türkiye'deki merkezidir. Özellikle, son on yılda zeytincilikle kıyaslandığında, çinicilik ilçe için öne çıkan bir sektör olmaktadır.

İznik ilçesinde tarım işkolu dışında işsizlik bulunmamaktadır. İznik'te yaşayanların bir kısmı Yenişehir ilçesinde bulunan Şişecam fabrikasında çalışmaktadır. İlçede en son sırayı sanayi sektörü almaktadır. Sit alanı olmasından dolayı sanayi tesisleri kurulabilmesi için gerekli olabilecek alan ilçede kısıtlıdır.

İznik İlçesinin en çok Yenişehir İlçesiyle, Yenişehir'de bulunan Şişecam fabrikasında çalışanların gidip gelmesi ve alışveriş amacıyla etkileşimi bulunmaktadır. İkinci sırada ilçenin Bursa merkez ilçeleriyle, üçüncü sırada da Orhangazi İlçesiyle alışveriş amaçlı ilişkileri bulunmaktadır. Ayrıca, Yalova'daki özel hastanelerin ulaşım sağlamasından dolayı sağlık konusunda Yalova ili ile etkileşim bulunmaktadır.

İlçe sakinlerinin ekonomik durumuyla bilgi sağlayabilecek, ilgili ilçedeki trafik tescil büro kayıtlarına göre, ilçe trafik tescile kayıtlı motorlu kara taşıtı sayısı tüm ilin taşıt sayısının %2,4'üne karşılık gelmektedir.

Motorlu Kara Taşıtları 2010

	Bursa Toplam Sayı	İznik Toplam Sayı	İlçenin İl İçindeki Payı (%)
Toplam	538 598	12 931	2,40
Otomobil	271 160	2 658	0,98
Minibüs	8 314	72	0,87
Otobüs	10 528	209	1,99
Kamyonet	110 284	2 762	2,50
Kamyon	22 342	337	1,51
Motosiklet	63 979	2 898	4,53
Özel Amaçlı	972	12	1,23
Traktör	51 019	3 983	7,81

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Not : 2010 yılı sonu itibariyle sözkonusu ilçe trafik tescil bürosuna kayıtlı taşıtlara göre verilmiştir.

2.2. Tarım

Tarımda en önemli geçim kaynağı zeytincilik, üretilen zeytin ise sofralık zeytindir. İlçede ikinci sırada yeralan tarımsal aktivite ise bağcılık ve ürün ise sofralık üzümdür. Özellikle İznik ilçesinde Müşküle köyünde üretilmekte olan yöreye özgü 'Müşküle Üzümlü'nün, her ne kadar şu an itibariyle ihracatı yapılmıyor olsa ve ürün, coğrafi işarete sahip olmasa da, Müşküle üzümlü kendine özgü özelliğiyle iç piyasada sofralık üzüm olarak tüketilen önemli bir üründür.

İznik'te üretilen sofralık zeytinin en önemli alıcısı Marmarabirlik'tir. Genel olarak Türkiye'deki tarım girdi fiyatlarının yüksekliğinden dolayı ve ayrıca Manisa Akhisar zeytinin de piyasaya girmesiyle, zeytinden elde edilen kar azalmaktadır.

İlçede tarım işletmelerin yaklaşık 20-30 dönümlük büyüklüğü bulunmaktadır. Akdeniz ikliminin hakim olduğu yörede, tarımsal verim yüksektir.

İznik Gölü'nde balıkçılık yapılmaktadır. Gölden çıkan balıklara örnek olarak, Gümüş, Sarı Balık ve Aynalı balık örnek gösterilebilir. Özellikle Gümüş Balığı Yunanistan'a ihraç edilen bir balıktır.

Ürün adı	Üretim (kg)
Sazan Balığı	8 000
Akbalık	4 000
Yayın Balığı	3 000
Gümüş Balığı	429 000

Kaynak : Bursa Tarım İl Müdürlüğü, <http://www.bursatarim.gov.tr>, Erişim Tarihi: 07.01.2013

Seçilmiş Tarım Ürünlerinin Üretimi

Sebzeler 2011

Ürün adı	Üretim (ton)
Domates (Sofralık)	135 330
Kabak (Sakız)	8 000
Fasulye (Taze)	6 750
Hıyar (Sofralık)	4 050

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Sebze üretimine, örtüaltı üretimi de dahildir (açıkta sebze+örtüaltı)

Meyveler 2011

Ürün adı	Toplu meyveliklerin alanı(dekar)	Üretim(ton)
Üzüm (Sofralık-Çekirdekli)	45 000	56 250
Şeftali (Diğer)	4 600	9 588
Zeytin (Sofralık)	68 000	8 160
Kiraz	3 900	3 612
Armut	2 500	3 597

Erik	2 545	2 740
Elma (Starking)	1 740	2 475
Şeftali (Nektarin)	1 400	2 160

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler 2011

Ürün adı	Ekilen alan (dekar)	Hasat edilen alan (dekar)	Üretim(ton)
Buğday (Diğer)	16 655	16 655	2 942
Fig (Yeşil Ot)	800	800	2 080
Mısır (Silajlık)	200	200	800
Yonca (Yeşil Ot)	250	250	500
Arpa (Diğer)	1 700	1 700	270
Mısır (Dane)	143	143	85

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Büyükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Toplam (baş)	Yetişkin (baş)	Genç-Yavru (baş)	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	200	153	47	86	332.10
Sığır(Melez)	1 704	1 394	310	769	2095.97
Sığır(Yerli)	862	692	170	323	390.34

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Küçükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Toplam (baş)	Yetişkin (baş)	Genç-Yavru (baş)	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Koyun (Yerli)	5 909	5 082	827	2 675	208.68
Keçi(Kıl)	6 653	6 123	530	2 830	314.15

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Arıcılık 2011

Arıcılık köy	Yeni kovan sayısı	Eski kovan sayısı	Toplam kovan	Bal üretimi (ton)	Balmumu üretimi (ton)
--------------	-------------------	-------------------	--------------	-------------------	-----------------------

sayısı					
32	3 026	120	3 146	22,288	0,076

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

2.3. Sanayi

İlçede sanayi sektörü, ilçenin öne çıkan tarım sektörüne kıyasla gelişmemiştir. İlçenin büyük bir alanının sit alanı olmasında dolayı inşaata açık olmaması, geri kalan alanının da tarımsal alan olmasından dolayı sanayi alanları mevcut değildir.

İlçenin en önemli sanayi kuruluşu tarım aletleri üretiminde bulunan Yüksan Tarım Makinaları Sanayi firmasıdır. Yurtdışına ihracatı olan bu firmadan sonra İznik'in diğer önemli bir firması sera malzemeleri üretmekte olan Gülistan Sera ve Sulama Sistemleri firması da ilçenin diğer önemli firmasıdır.

Üretilen zeytinin en büyük alıcısı Marmarabirlik'tir, aynı zamanda internet kanalı ile de zeytin satışı yapılmaktadır. İlçede üretilmekte olan tarım makinalarının en önemli müşterisi başta Yunanistan olmak üzere Avrupa Birliği üye ülkeleridir. İlçede üretilen sera malzemeleri yoğunlukla ilçe içinde kullanılmaktadır.

Tarımsal Sanayi Mevcut Durum

Konu	Adet
Yağhane	15
Ambalaj Atölyesi	40
Soğuk Hava Deposu	12
Tarımsal Alet Atölyesi	3

Kaynak : Bursa Tarım İl Müdürlüğü, <http://www.bursatarim.gov.tr>, Erişim Tarihi: 07.01.2013

2.4. Çevre

İznik Gölü, sodalı suyu ile suyu içilebilir bir göldür. Ancak, tarımsal ilaçlama için gölden su çeken vidanjörler gölü kimyasal olarak kirletmektedir.

Hava kirliliği açısından değerlendirildiğinde, İznik ilçesinde doğalgaz altyapısı olmayışı hava kirliliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

2.5. Kültür, Turizm ve Spor

İzник ilçesi büyük otellere ev sahipliği yapan bir ilęe olmamakla birlikte, ilęede konaklama sorunu bulunmamaktadır. Festival dönemlerinde yüz çadırlık konaklama sunulabilmektedir.

Uluslararası İznik Festivali'nin ncs Temmuz 2012'de gerçekleştirilmiştir. Yedi yabancı ülke ve birçok ülkenin katılımı ile İznik Belediyesi'nin organizasyonu ile gerçekleştirilen festival, 2013 yılında 17.08.2013 – 24.08.2013 tarihlerinde yapılacaktır. Bu festivalle, katılımcı ülkelerde İznik'in tanıtımı gerçekleştirilmektedir.

İzник'te her yıl Nisan ayında 126 kilometrelik parkuru ile Türkiye'nin en uzun etaplı koşusu olan 'İzник Ultra Maratonu' İznik ve Orhangazi Belediyeleri'nin desteğiyle düzenlenmektedir.

Türkiye Bisiklet Federasyonu ile Bursa, Bilecik, Balıkesir ve Çanakkale Valilikleri tarafından Eylül 2012'de ortaklaşa düzenlenen "Kuruluştan Kurtuluşa" projesi kapsamındaki bisiklet turu programının organizasyonu kapsamında yaklaşık 110 bisikletçi turun ilk etabı sonunda Iznik'te mola verdi.

2.5.1. Önemli Tarihi ve Turistik Yapılar

Tümülüs, Kaya Mezar ve Anıtları

Berber Kaya: Iznik'in doğusunda yer alan bir tepenin eteğindedir. Devasa boyuttaki bu lâhdin Bithynia Kralı II. Prusias'a ait olduğu öne sürülmektedir.

Beştaş (Obelisk): Kentin kuzeyinde bağlar arasında yükselen bu mezar anıtı, eski Roma yolu üzerindedir.

Hypoge: Elbeyli Beldesi'nin Hespekli mevkiinde IV - V. yüzyılda yapıldığı anlaşılan bir yeraltı mezarıdır.

Dörttepeler Tümülüsü: Elbeyli Belediyesi mezarlığı içindedir. Tümülüs'te iki anıt mezar belirlenmiştir

Diğer Tarihi Kalıntılar

Senatüs (Bizans sarayı): Sarayın 4. yüzyılda yapıldığı katî olup halen göl suları tarafından örtülmüştür. 787 yılında Ortodokslar arasında Azizlerin tasvirleri hakkında çıkan ihtilâfın münakaşası için toplanan 7. Konsil de burada toplanmıştır.

Surlar: Iznik'in çevresini beş kenarlı çokgen şekilde kuşatan surlar 4970 metre uzunluğundadır. Iznik'in iki ana caddesinin kesiştiği noktadan bakıldığında, dört ana kapı görünür. Kentin dört ana kapısından günümüze Lefke Kapı ile İstanbul Kapı sağlam ulaşabilmiştir. Yenişehir Kapı kısmen, Göl Kapı tamamen yıkıktır.

Tiyatro: Iznik Antik Tiyatrosu göl kıyısı ile Yenişehir Kapı arasında geniş bir alana inşa edilmiştir.

Böcek Ayazma: Koimesis Kilisesi yakınındadır.

Kilise ve Camiler

Koimesis Kilisesi: Piskopos Hyakinthos tarafından VIII. yüzyılda yaptırılmıştır. Ayasofya Camii: İki ana caddenin kesiştiği yerde, kentin tam ortasındadır. 1331 yılında Orhan Gazi Camii adını almıştır.

Hagios Tryphonos Kilisesi: İstanbul Kapıya giden caddenin sol tarafındadır. Birkaç duvar ve döşeme mozaiklerinden parçalar bulunmuştur. Duvar tekniği ve planı kilisenin X - XII. yüzyıllarda yaptırılmış bir Bizans eseri olduğunu göstermektedir.

Ayatrifon Kilisesi: Yenişehir Kapı'ya giden caddenin sağındadır.

Hacı Özbek Cami: İznik'te inşa edilen ilk Osmanlı camisidir. 1333 yılında inşa edilmiştir.

Yeşil Cami: İznik'in sembolü olan Yeşil Cami, adını yeşil çinili ve tuğlalı minaresinden almıştır. Erken Osmanlı döneminin tek kubbeli camileri arasında en görkemlilerindendir.

Mahmut Çelebi Cami: Çandarlı Hayreddin Paşanın torunlarından Mahmut Çelebi tarafından 1442 yılında inşa ettirilmiştir.

Orhan Bey Camii Ve Hamamı: Cami, Yenişehir Kapı dışında sol tarafta tarlalar arasında kalıntı halindedir. Hamam ise, cami ile surlar arasında bulunmaktadır.

Türbeler

Şeyh Kutbettın Cami Ve Türbesi, Eşref-1 Rumî Cami Ve Türbesi, Yakub Çelebi Zaviyesi Ve Türbesi, Kırızlar Türbesi , Sarı Saltuk Türbesi, Âandarlı Hayrettin Paşa Türbesi, Âandarlı İbrahim Paşa Türbesi Ve İmareti, Âandarlı Halil Paşa Türbesi, Huysuzlar Türbesi, Ahiveyn Sultan Türbesi, Abdülvahap Sancaktarı Türbesi İznik'in önemli türbeleridir.

Han ve Hamamlar

Rüstem Paşa Hanı: Duvar kalıntıları halinde, yalnız kuzey ve batı duvarının bir bölümü ayakta. Yapı XVI. yy. da Kanuni Sultan Süleyman'ın sadrazamı Rüstem Paşa adına Mimar Sinan tarafından inşa edildiği sanılmaktadır.

İsmail Bey Hamamı: XIV. yy sonları ile XV. yy başlarına aittir. İç mimarisiyle seçkin bir yapıdır.

Hacı Hamza Hamamı: Mahmut Çelebi Caminin yanındadır, ikinci Murat hamamı olarak da anılır. XV. yy da inşa edilmiştir.

Meydan Hamamı: 1.Murat Hamamı olarak da bilinir. Çifte hamam biçiminde inşa edilmiştir. Hamam XIV. yy sonlarına tarihlenir.

3. İLÇE GÖRÜŞLERİ

3.1. İlçedeki Potansiyellerle İlgili İlçenin Görüşleri

3.2. İlçeye Özgü İhtiyaçlar ve Sorunlar

1. İlçenin turizm master planı bulunmamaktadır.
2. Tarım alanında genel ölçekte planlama eksikliğinden herkes her türlü ürünü yetiştirebiliyor.
3. İlçedeki surların iç kısmındaki yapılanma Anıtlar Kurulu'na bağlı olduğu için, suriçi yapılanma gerçekleştirilemiyor.
4. İznik Çinişi için Kütahya Çinisinin altyapısı kullanılmaya başlanmıştır. Bu yaklaşım, İznik Çinisinin kalitesini düşürmekte, fiyatları düşürmektedir. Ayrıca, İznik Çini'sinin hamurundan kaynaklanan özelliği (%70'inin kuartz olması gibi) korunamamaktadır.
5. İlçede, çini üretim merkezi, toplantı salonu ve müzeden oluşması düşünülen bir 'Çini Merkezi'ne ihtiyaç duyulmaktadır. Böylelikle, şu an gerçekleştirilemeyen 'İznik Çinişi' markasının çinilere basılmasının sağlanılabileceği düşünülmektedir.
6. İlçede İznik Çinişi için bir 'Araştırma Enstitüsü' kurulması ihtiyacı vardır. Böylelikle, çininin kriterleri ortaya konulabilir, formüle edilebilir. Ayrıca, enstitü atölyelerinde ustalar yetiştirilebilir.
7. İlçenin bir 'Kent Müzesi'ne ihtiyacı olduğu belirtilmektedir. Bu müze için de eski Tekel binasının uygun olabileceği düşünülmektedir.
8. Turizm alanında otel ve restoranlarda çalışacak nitelikli eleman bulunamamaktadır.
9. İznik Meslek Yüksekokulu'nda ziraat gibi farklı bölümlerin açılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
10. Anadolu Öğretmen Lisesi ve Sağlık Meslek Lisesi gibi branşlaşmış liselere ihtiyaç vardır.
11. Okula başlama yaşının düşürülmesine bağlı olarak ilköğretim düzeyinde derslik ihtiyacı doğmuştur.
12. İznik Devlet Hastanesi, 1999 depremi öncesi yapılmış ve depreme dayanıklı olmayan hastane binası yerine ve yeni bir hastane binası yapılması ihtiyacı bulunmaktadır. Ayrıca, ilçenin merkeze uzaklığı düşünüldüğünde, ilçede bulunan bir adet ambulans yetersizdir.
13. İlçede köylerin atıkları göle atılmakta ve herhangi bir artıma bulunmamaktadır.
14. İlçede, kanalizasyon sistemi bulunmamaktadır, yerine fosseptik çukurları kullanılmaktadır. Otel yapılması gibi turizm alanında yapılacak yatırımlar için kanalizasyon sisteminin yokluğu çok önemli bir engel oluşturmaktadır.
15. İnşaatı devam eden yollardan İznik-Adapazarı yolu gibi İznik'i çevre ilçe ve illere bağlayan yolların inşaatının tamamlanması gerekmektedir.
16. İlçenin, Bursa'ya toplu taşımla bağlantısı saat 20:00'de sona ermektedir, bu da şehrin ulaşılabilirliğini engellemektedir.
17. İlçede doğalgaz altyapısı mevcut değildir.
18. İlçede konaklama alanında yatak eksikliği bulunmaktadır, yatak sayısı arttırılmalıdır.
19. Marmarabirlik'e zeytin sağlayan en önemli üretici ilçelerinden biri olan ilçede, zeytin depolama ve zeytin karasuyu arıtması için tesisler bulunmamaktadır.
20. İlçede tarım ürünleri paketleme tesisi bulunmamaktadır.
21. İlçede Tarım Organize Sanayi Bölgesi ihtiyacı bulunmaktadır. Böyle bir organize sanayi ile paketleme tesisi gibi ilçenin ihtiyacı bulunan bir tesisin kurulabileceği düşünülmektedir. Tarım Organize Sanayi Bölgesi olarak şu an tüccara satılmakta olan zeytinin doğrudan satışının mümkün olacağı düşünülmektedir.
22. İlçede üretici birliği bulunmamaktadır, bu nedenle paketleme tesisi kurulması gibi belli çalışmalar ortaklaşa yürütülememektedir.
23. İlçede proje yazma kapasitesi gelişmemiştir.

3.3. İlçede Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler

Yürütülen

1. İŞKUR'un desteği ile Belediye surların bir kısmının ot temizliğini yapmaktadır.
2. Restore edilen I. Murat Hamamı'nın çini ve kent müzesi olarak hizmete açılması için çalışmalar yürütülmektedir.
3. İznik İlçesinde bir buçuk senedir faaliyette olan ve spor müsabakalarına katılmakta olan yüzme ve kürek takımları bulunmakta, bu potansiyel gölde spor müsabakalarının düzenlenmesine yardımcı olabilecektir.
4. İznik Müzesi binası yenilenmektedir.
5. Valilik tarafından Çandarlı İbrahim Paşa Türbesi'nin restorasyonu çalışması yürütülmektedir.
6. İznik'te Roma Hamamı'nın kazı çalışmaları devam etmektedir.
7. İznik Belediyesi'nce kanalizasyon proje çalışması başlatıldı ve Haziran 2012'de ihalesi yapıldı.
8. İlçeye yeni bir hastane yapılması için Belediye Meclis kararı ile Abdullah Tepe Mevki'ne hastane yapılması kararı alındı.
9. Gölün ilaçlamadan ötürü maruz kaldığı kimyasal kirliliğin önüne geçmek için, ilaç hazırlama ve depolama yeri yapılmalıdır. Halen bir benzinlikte yapılmakta olan ilaç hazırlama işlemi ve vidanjörle uygun bir yere bırakılma işine bu şekilde son verilebilir.
10. İlçede, BEBKA desteği ile İznik Ziraat Odası tarafından, Toprak Analizi Laboratuvarı projesi yürütülmektedir..
11. İznik Vakfı ile Engelliler Derneği, engellilerin çini yapımında eğitildiği ve çalıştığı bir proje yürütmektedir. Bu projeye göre, engellilerin çini alanında meslek sahibi olması hedeflenmektedir.
12. İznik Ticaret ve Sanayi Odası, turizmde çalışanlar için eğitim düzenlemiştir.

Düşünülen

1. İznik merkezini çevreleyen 4975 m'lik surların ve patikalarının iyileştirilmesi ile turistlerin surları daha iyi gezmesi ve böylelikle İznik'te daha uzun vakit geçirmesi sağlanması,
2. Tarihi eserlerin restorasyonunun yaptırılarak, eserlerin günyüzüne çıkarılmasının sağlanması,
3. Patenti İznik Belediyesi'ne ait olan İznik Çinisi'nin hamurun yapılma aşamasından başlayan tüm yapım aşamalarının sergilendiği bir yer yapılması,
4. İznik Gölü'nün spor müsabakaları için kullanılması gerekmektedir.
5. İznik Belediyesi, Orhangazi Belediyesi ile ortak olarak evsel atıkların gübreleştirilerek yeniden kullanımını sağlayacak çöp fabrikası ve çöp aktarma istasyonu yapılması planlanmaktadır.
6. Gölde su alan ilaç vidanjörlerin göle bıraktığı ilaç artığından kaynaklanan kirliliğin engellenmesi için Orhangazi ilçesiyle beraber gölden su alım yerlerinin belirlenmesi gerekmektedir.
7. Turizmde çalışanların sektörle ilgili mesleki kapasitelerinin artırılması için yeni eğitimler verilmesi,
8. İznik Ticaret Borsası'nın desteğiyle konferans salonu yapılması istenmektedir.
9. İlçede turizm faaliyetlerinin artırılıp günübirlik turistin ilçeye daha çok gelmesi ile ilçede üretilen ürünlerin satışının artacağı düşünülmektedir.
10. İlçenin büyükşehirlere ulaşma süresini kısaltacak yapım aşamasında olan İstanbul-İzmir otoyolu, Yenişehir Havalimanı'na yakınlığı, ilçenin ilçenin turizm açısından

ulaşılabilirliğini arttıracak, tarım ürünlerinin büyükşehirlere nakledilmesini daha da elverişli hale getirecektir.

3.4. İlçenin Hedefleri

1. Turizm açısından İznik'in gelişmesi,
2. İznik'in tanıtımının yapılması,
3. Tarihi eserlerin günyüzüne çıkarıldığı bir İznik olması,
4. İznik surlarının tam olarak onarılması,
5. Şehir trafiğinin azaltıldığı, dünyadaki 'slow city' (sakin şehir) kavramına uygun bir şehir oluşması,
6. Çevreye zarar vermeyen gıda sektörüne ilişkin olarak meyve suyu fabrikası gibi bir fabrikanın kurulması,
7. Çevre kirliliğinin olmaması ve çevreye duyarlılığın artması,
8. Ulaşım sorunlarının çözülmesi,
9. Altyapının tamamlanması,
10. İlçede doğalgazın kullanılması.
11. Turizm için karavan kamplarına uygun yerler oluşturulması.

3.5. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri

İlçe

İlçe için en önemli gelişmeye dönük sektör turizm olarak görölmektedir. İkinci sırada gelen gelişme alanı ise beşeri kaynaklardır. Diğer önemli görölen gelişme alanları ise tarım ve altyapı alanlarıdır.

Türkiye

Türkiye için görölen en önemli gelişme alanı tarım olarak belirtilmiştir. İkinci sırada belirtilen alanlar ise dış ticaret yapısının dönüşümü ve ihracat ile beşeri kaynaklar alanlarıdır.

4. BEBKA PROJE ÇALIŞMALARI

Proje Adı	Başvuru Sahibi	Proje Tutarı (TL)	Destek Tutarı (TL)
2010 Yılı Proje Teklif Çağrısı- Turizm			
Şebnem Tuna -Elxsir Çini	Çini Çiftliği	195.300	97.552
2011 Yılı Proje Teklif Çağrısı- Ar-Ge ve Yenilikçilik			
İznik Ziraat Odası	İznik Toprak, Su ve Yaprak Analiz Laboratuvarı Projesi	389.157	282.566

5. KAYNAKLAR

1. İznik Kaymakamlığı: www.iznik.gov.tr
2. Uludağ Üniversitesi İznik Meslek Yüksek Okulu internet sitesi: <http://iznikmyo.uludag.edu.tr>
3. İznik Kaymakamlığı, İznik Belediyesi, İznik Ticaret ve Sanayi Odası, İznik Ziraat İznik Muhtelif Esnaf ve Sanatkarlar Odası ile 28.08.2012 tarihinde yapılan görüşmeler.
4. T.C. Kültür Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü İznik Broşürü, 2011.
5. Bursa Tarım İl Müdürlüğü: www.bursatarim.gov.tr
6. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü: <http://www.tanitma.gov.tr>